Ödeshögs kommun

Investeringspolicy

Ödeshögs kommun

Antagen av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2024-11-25 § 87
Börjar gälla från och med:	2024-11-25
Diarienummer:	KS 2024/329
Dokumentansvarig:	Ekonomichef
Tidpunkt för senaste revidering:	

Innehåll

1 Inledning 4

2 Syfte 4

3 Målgrupp 4

4 Allmänt om investeringar 4

4.1 Kategorisering av investeringar 4

4.2 Kapitalkostnad 5

4.3 Förbättringsutgift i annans fastighet 5

5 Principer vid planering av investeringar 6

5.1 Verksamhetsfokus 6

5.2 Hållbarhet 6

5.3 Självfinansiering 6

5.4 Behov 6

5.5 Långsiktighet 6

5.6 Kostnadseffektivitet 6

5.7 Fastighetsinvesteringar 7

5.7.1 Behovsanalys 7

6 Projektorganisation 7

7 Budgetering av investeringar 7

7.1 Beslutsordning 7

7.1.1 Investeringsprojekt och beslut 7

7.2 Finansiella mål för investeringsverksamheten 8

7.3 Anslagsbindning i kommunfullmäktige 8

7.4 Anslagsbindning i nämnderna 8

8 Finansiering av investeringar 8

8.1 Självfinansieringsgrad 8

8.2 Definierad investeringsram 8

8.3 Lånefinansiering 8

8.4 Driftbudget 9

8.5 Leasing 9

9 Redovisning av investeringar 9

9.1 Uppföljning 9

9.1.1 Löpande uppföljning 9

9.1.2 Slutredovisning 9

10 Avyttring, fordon och inventarier 9

1 Inledning

Investeringspolicyn är ett övergripande ramverk som utifrån gällande lagar, regler och rekommendationer fastställer vad som gäller för hantering av investeringar inom Ödeshögs kommun. Investeringspolicyn beslutas av kommunfullmäktige.

Som ett komplement till investeringspolicyn fastställer kommunstyrelsen Regler för redovisning och uppföljning av investeringar vilka är tänkta att skapa en tydligare process för varje investeringsprojekt från förkalkyl till slutredovisning av färdigställda projekt.

2 Syfte

Syftet med investeringspolicyn är att dokumentera de processer som ska ske före ett beslut om inverteringar och att beskriva ansvarsfördelning och roller i investeringsprocessen.

3 Målgrupp

Policyn vänder sig till tjänstepersoner och politiker inom Ödeshögs kommun.

4 Allmänt om investeringar

För att en tillgång ska klassificeras som en investering i Ödeshögs kommun ska följande kriterier vara uppfyllda:

- Inköpspriset/anskaffningsvärdet ska överstiga ett halvt prisbasbelopp exklusive moms.
- Investeringar över 5 miljoner kronor klassificeras som större investering (slutredovisas i kommunfullmäktige)
- Tillgången ska ha en nyttjandeperiod på tre år eller mer.

I de fall planerade exploateringar medför anskaffning av anläggningstillgångar betraktas de som investeringar och följer samma regelverk.

Komponentredovisning tillämpas enligt lag och rekommendationer.

4.1 Kategorisering av investeringar

- Reinvesteringar – Detta är investeringar som avser ersätta en inventarie mot en annan inventarie, alltså att man byter en uppsättning utslitna klassrumsmöbler mot en ny uppsättning möbler. Det kan också vara att man byter ut asfalten på någon av kommunens gator eller byter en gammal tankbil mot en nyare. Vid all reinvestering bör det göras en prövning om materialet verkligen behöver bytas, det ska dessutom

värderas om en ett visst inköp kan sänka driftskostnader eller framtida investeringskostnader.

- Rationaliseringsinvesteringar – Denna investering skiljer sig från reinvesteringen genom att det inte handlar om utbyte av en utsliten komponent utan det är en nyinvestering som om den görs kan rationalisera vår verksamhet. Alltså att den får en positiv effekt på driftsbudgeten, antigen att kostnaderna minskar eller att intäkterna ökar. Detta kan vara investeringar i olika energieffektiviseringar t.ex. belysning eller ventilation men det kan också vara ombyggnationer för att samlokalisera verksamhet och på så vis minska antalet kvadratmeter. Det kan också handla om IT investeringar som effektiviserar ett visst arbetsmoment. Detta i sin tur kan leda till minskat behov av personal.
- Strategiska investeringar – Investeringar som behöver göras för att stödja eller gynna kommunens utveckling. Det kan vara såväl åtgärder i befintligt bestånd som nybyggnation av verksamhetslokaler, bostäder, bredband och infrastruktur. Att åtgärden inte bör hanteras som en reinvestering är att investeringen är betydligt mer långsiktiga än normala reinvesteringar, är betydligt mer omfattande och kostsamma och av stor betydelse för den kommunala verksamheten, alltså av strategisk betydelse.

4.2 Kapitalkostnad

Kapitalkostnaden består av avskrivning och intern ränta och utgör en periodisering av investeringsutgiften. De delar som avgör kapitalkostnadens storlek är investeringsutgiften, räntesatsen och den ekonomiska livslängden (avskrivningstiden).

Huvudprincipen är att den verksamhet som nyttjar investeringen ska bära kapitalkostnaden, dvs att kostnaden ska belasta den verksamhet dit investeringen hör.

4.3 Förbättringsutgift i annans fastighet

En del av kommunens verksamhet bedrivs i hyrda lokaler som ibland måste anpassas utifrån verksamhetsspecifika behov. Dessa anpassningar ska i första hand bekostas av fastighetsägaren för att sedan antingen ingå i den hyra som kommunen redan betalar eller regleras via hyrestillägg. I de fall kommunen själv gör en sådan investering av värdehöjande slag ska den aktiveras i balansräkningen som förbättringsutgift på annans fastighet. Avskrivningstiden ska då spegla investeringens ekonomiska livslängd, men får inte överskrida hyreskontraktstiden. Är fastigheten avsedd att nyttjas under kortare tid än tre år ska förbättringsutgifterna kostnadsföras direkt.

5 Principer vid planering av investeringar

5.1 Verksamhetsfokus

Kommunens investeringar ska göras i syfte att kunna genomföra den planerade verksamheten, inom ramen för de kommunala befogenheterna, så som de är formulerade i kommunallagen 2 kap.

5.2 Hållbarhet

Kommunens investeringar ska stödja hållbarhet i samtliga tre dimensioner i verksamheten: långsiktig social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

5.3 Självfinansiering

För de fall där kommunen gör investeringar i taxefinansierad verksamhet ska dessa vara självfinansierade, det vill säga att intäkten för investeringen ska bära avskrivnings- och kapitalkostnader.

5.4 Behov

Investeringsbehovet kan uppstå till följd av volymförändringar, bedömningar utifrån befolkningsprognoser eller till följd av andra förändringar och krav. Oftast är det verksamheten som ser behovet av en investering, men behov kan också uppstå centralt via exempelvis strategiska investeringar. Ibland måste investeringar genomföras på grund av lag- eller myndighetskrav. En behovsanalys bekostas av verksamhetsförvaltningen och ska bokföras som en driftkostnad. I detta skede samt i förberedningsskedet är kostnadsbedömningen mycket grov. Normalt görs kostnadsbedömningen som en mycket enkel nyckeltalsberäkning per kvadratmeter. Detta medför att investeringen kan komma att avvika från den verkliga utgiften, men bör för ett större antal investeringar vara i paritet med den slutliga utgiften.

5.5 Långsiktighet

Kommunens investeringar ska präglas av framförhållning och långsiktighet. För att säkerställa kostnadseffektiviteten över tid ska kommunen upprätta en gemensam investeringsplan på minst 10 år som ska revideras årligen och omfattar de investeringar som behövs för att bedriva den planerade verksamheten inom ramen för översiktsplanen samt andra styrande dokument.

5.6 Kostnadseffektivitet

Kommunens investeringar ska vara kostnadseffektiva för skattebetalarna och uppfylla kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Kostnadseffektiviteten ska gälla investeringarnas hela livslängd.

5.7 Fastighetsinvesteringar

Fastighetsinvesteringar ska hanteras utifrån Ödeshögs kommuns projektpolicy där projekten hanteras i olika skeden med olika beslutspunkter.

5.7.1 Behovsanalys

Fastighetsinvesteringar ska alltid föregås av en behovsanalys. Behovsanalysen ansvarar verksamhetens förvaltning för.

6 Projektorganisation

Se Ödeshögs kommuns projektpolicy

7 Budgetering av investeringar

7.1 Beslutsordning

I september året före budgetåret beslutar kommunfullmäktige om Planeringsdirektiv med drift- och investeringsbudget. I Planeringsdirektivet ingår även en 10-årig investeringsplan som visar viljeinriktningen för kommande investeringsbehov.

7.1.1 Investeringsprojekt och beslut

Investeringsprojekt

Alla investeringar budgeteras och följs upp med en totalbudget. Undantagna är de årligen återkommande investeringsanslagen. Årligen återkommande investeringar ska avslutas i samband med nämndernas årsredovisningar och kan ombudgeteras endast om det föreligger särskilda skäl. Nämnden måste då besluta om att begära ombudgetering och lämna en motivering.

Underlag till Investeringsprojekt

För samtliga investeringsprojekt ska ett beslutsunderlag finnas. Underlaget från nämnd ska bland annat innehålla en beskrivning och motivering av projektet samt ekonomiska konsekvenser såsom kapitalkostnader och driftkostnadskalkyler. De ekonomiska konsekvenserna tas bland annat fram för att visa investeringens resultatpåverkan.

Investeringsbeslut - beslutsprocess

Alla investeringsprojekt beslutas av kommunfullmäktige i det kommunövergripande Planeringsdirektivet. Eventuellt nya projekt som inte är beslutade i samband med Planeringsdirektivet måste beslutas separat av kommunfullmäktige.

7.2 Finansiella mål för investeringsverksamheten

Investeringsvolymen ska anpassas och investeringsprojekten prioriteras så att de finansiella mål som kommunfullmäktige beslutat om för den aktuella perioden uppnås.

Om kommunfullmäktige under löpande budgetår fattar beslut om ytterligare investeringsutgifter ska beslutet innehålla anvisning om hur utgiften ska finansieras och hur beslutet påverkar av kommunfullmäktige fastställda mål och nyckeltal.

7.3 Anslagsbindning i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut utgör en total budgetram för kommunens investeringar, dels av en budgetram för nämndernas investeringar, dels en budgetram för kommunstyrelsens investeringar med angivande av de övergripande investeringskategorierna.

Eventuella beslut om utökad investeringsbudget fattas av kommunfullmäktige.

7.4 Anslagsbindning i nämnderna

Kommunstyrelsen och nämnderna beslutar, inom sin investeringsram, om detaljerade investeringsprojekt.

8 Finansiering av investeringar

I kommunens finansieringsbudget framgår hur kommunens totala investeringsutgifter finansieras.

8.1 Självfinansieringsgrad

Kommunen ska sträva efter en självfinansieringsgrad avseende investeringar på 100 procent.

8.2 Definierad investeringsram

För att uppnå en självfinansieringsgrad på 100 procent ska ramen för kommunkoncernens investeringar högst uppgå till budgeterat kassaflöde för kommunkoncernen för den aktuella perioden. Detta kassaflöde utgör kommunens definierade investeringsram för den aktuella perioden.

8.3 Lånefinansiering

Investeringar som inte ryms inom den definierade investeringsramen kan dessutom lånefinansieras enligt beslut av kommunfullmäktige. Lånefinansieringen ska hållas på en sådan nivå att kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning efterlevs.

8.4 Driftbudget

De driftkostnader inklusive kapitalkostnader som uppkommer på grund av investering ska finansieras inom ramen för respektive nämnd.

8.5 Leasing

Enligt kommunens Finanspolicy jämställs finansiell leasing med upplåning och ska fattas av kommunfullmäktige. Gäller inte operationell leasing.

9 Redovisning av investeringar

9.1 Uppföljning

9.1.1 Löpande uppföljning

Investeringsprojekten ska följas upp löpande under året i samband med ordinarie periodrapportering i nämnderna/styrelsen. Samtliga investeringsprojekt överstigande 1,5 mnkr ska ha en tidplan för start och avslut, dvs när investeringen tas i bruk, där även betalningsflödet specificeras. Uppföljning och revidering av dessa planer sker också i samband med ordinarie periodrapportering.

Samlad uppföljning av kommunens investeringar på övergripande nivå sker till kommunfullmäktige i samband med delårsrapport för perioden januari – augusti och i samband med årsredovisning.

Kommunstyrelsen kan besluta att en mer detaljerad uppföljning av vissa investeringsprojekt ska ske.

9.1.2 Slutredovisning

Alla investeringsprojekt som uppgår till eller överstiger 5 miljoner kronor och inte är återkommande såsom t.ex. planerat underhåll slutredovisas till kommunfullmäktige. Även specifika projekt under 5 miljoner kronor kan slutredovisas i kommunfullmäktige om kommunfullmäktige begär detta. Övriga projekt som understiger beloppsgränsen ska slutredovisas i respektive nämnd. Slutredovisning ska ske senast sex månader efter ianspråktagande för fastighetsinvesteringar och övriga fastighetsinvesteringar. För övriga investeringar gäller tre månader. Nämnderna ska i årsredovisningen redovisa en sammanställning på alla investeringsprojekt som under året har slutredovisats till kommunfullmäktige respektive till nämnd

10 Avyttring, fordon och inventarier

Respektive nämnd/styrelsen ska fatta beslut om avyttring av lös egendom som är av större värde samt vid avyttringar som kan vara av principiellt intresse,

exempelvis inventarier som har ett kulturellt värde. Ansvarig chef får inom fastställda beloppsgränser fatta beslut om avyttring av lös egendom som inte är av större värde eller av principiellt intresse. Innan försäljning sker till extern köpare (hit räknas även de kommunala bolagen) ska det alltid stämmas av om någon annan av kommunens verksamheter kan ha behov av objektet. Vid all försäljning till extern köpare ska högsta ekonomiska ersättning eftersträvas. I de fall där försäljning blir aktuell mellan kommunens verksamheter (inkluderar inte de kommunala bolagen) ska priset utgöras av bokfört värde. Att skänka eller sälja inventarier till underpris till kommunextern part är inte tillåtet.